Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

16. jaanuar 2025 *

Eelotsusetaotlus – Õigusalane koostöö kriminaalasjades – Direktiiv (EL) 2016/343 – Artikkel 8 – Õigus viibida kohtulikul arutamisel – Teave kohtuliku arutamise toimumise ja kohtusse mitteilmumise tagajärgede kohta – Võimatus teha kindlaks süüdistatava asukohta, vaatamata pädevate asutuste mõistlikele pingutustele – Tagaselja kohtumenetluse läbiviimise ja tagaseljaotsuse tegemise võimalus – Artikkel 9 – Õigus uuele kohtulikule arutamisele või muule õiguskaitsevahendile, mis võimaldab asja uuesti sisuliselt läbi vaadata – Selle õiguse puudumine, kui asjaomane isik hoiab õigusemõistmisest kõrvale

Kohtuasjas C-644/23 [Stangalov] [i],

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Sofiyski gradski sadi (Sofia linnakohus, Bulgaaria) 26. oktoobri 2023. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 26. oktoobril 2023, kriminaalmenetluses järgmise isiku suhtes:

IR,

menetluses osales:

Sofiyska gradska prokuratura,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: kolmanda koja president C. Lycourgos (ettekandja) neljanda koja presidendi ülesannetes, kohtunikud S. Rodin ja O. Spineanu-Matei,

kohtujurist: J. Richard de la Tour,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– Euroopa Komisjon, esindajad: J. Vondung ja I. Zaloguin,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

* Kohtumenetluse keel: bulgaaria.

[i] Käesoleval kohtuasjal on väljamõeldud nimi. See ei vasta ühegi menetlusosalise tegelikule nimele.

on teinud järgmise

kohtuotsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/343, millega tugevdatakse süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida kriminaalmenetluses kohtulikul arutelul (ELT 2016, L 65, lk 1), artiklite 8 ja 9 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikli 47 tõlgendamist.

2 Taotlus on esitatud kriminaalmenetluses, mida on alustatud IRi suhtes seoses tegudega, mis võivad kujutada endast maksukuritegusid, mille eest karistatakse vabadusekaotuslike karistustega.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Direktiivi 2016/343 põhjendused 33, 35–39, 47 ja 48 on sõnastatud järgmiselt:

„(33) Õigus õiglasele kohtulikule arutamisele on üks demokraatliku ühiskonna aluspõhimõtteid. Kahtlustatava ja süüdistatava õigus viibida kohtulikul arutelul tugineb sellele õigusele ja see tuleks tagada kogu [Euroopa L]iidus.

[…]

(35) Kahtlustatava ja süüdistatava õigus viibida kohtulikul arutelul ei ole absoluutne. Teatavatel tingimustel peaksid kahtlustatav ja süüdistatav saama sellest õigusest selge sõnaga või vaikimisi, kuid ühemõtteliselt, loobuda.

(36) Teatavatel asjaoludel peaks olema võimalik otsustada kahtlustatava või süüdistatava süü või süütuse üle vaatamata asjaolule, et asjaomane isik ei viibi kohtulikul arutelul. Nii võib see olla juhul, kui kahtlustatavale või süüdistatavale teatati õigel ajal kohtulikust arutelust ja mitteilmumise tagajärgedest ning ta ei ilmu sellest hoolimata kohale. Kahtlustatava või süüdistatava teavitamine kohtulikust arutelust peaks tähendama seda, et ta kutsutakse sinna isiklikult või kõnealusele isikule antakse ametlik teave kohtuliku arutelu toimumise aja ja koha kohta muul viisil, mis võimaldab tal kohtulikust arutelust teada saada. Kahtlustatava või süüdistatava teavitamine mitteilmumise tagajärgedest peaks tähendama eelkõige seda, et isikule on teatatud, et otsus võidakse teha ka siis, kui ta ei ilmu kohtulikule arutelule.

(37) Kohtulik arutelu, mille tulemus võib olla süüdimõistev otsus või õigeksmõistev otsus, võib samuti toimuda kahtlustatava või süüdistatava puudumisel, kui kõnealust isikut on kohtulikust arutelust teavitatud ja ta on andnud volituse enda valitud või riigi poolt määratud kaitsjale ennast kohtulikul arutelul esindada ning viimane esindab kahtlustatavat või süüdistatavat kohtulikul arutelul.

(38) Selleks et teha kindlaks, kas teabe edastamiseks kasutatud viis on piisav, et tagada isiku teadlikkus kohtulikust arutelust, tuleks asjakohasel juhul pöörata erilist tähelepanu ka sellele, kui kohusetundlikult on ametiasutused tegelenud asjaomase isiku teavitamisega ja kui kohusetundlikult on asjaomane isik toiminud, et saada kätte talle adresseeritud teave.

(39) Kui liikmesriigid võimaldavad viia kohtuliku arutelu läbi kahtlustatava või süüdistatava puudumisel, kuid tingimusi otsuse tegemiseks juhul, kui asjaomane kahtlustatav või süüdistatav puudub, ei ole olnud võimalik täita, kuna kahtlustatava või süüdistatava asukohta ei ole olnud võimalik mõistlikele pingutustele vaatamata kindlaks teha, näiteks seetõttu, et asjaomane isik on põgenenud, peaks siiski olema võimalik teha otsus kahtlustatava või süüdistatava puudumisel ja kõnealune otsus täitmisele pöörata. Kõnealusel juhul peaksid liikmesriigid tagama, et kahtlustatava või süüdistatava otsusest teavitamisel, eelkõige siis, kui nad tabatakse, tuleks neid teavitada ka võimalusest otsus vaidlustada ja õigusest taotleda uut kohtulikku arutelu või muud õiguskaitsevahendit. […]

[…]

(47) Käesolev direktiiv on kooskõlas hartas ning [Roomas 4. novembril 1950. aastal allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis (edaspidi „konventsioon“)] tunnustatud põhiõiguste ja põhimõtetega […]. Eriti tuleks arvesse võtta [ELL] artiklit 6, mille kohaselt liit tunnustab hartas sätestatud õigusi, vabadusi ja põhimõtteid ning mille kohaselt on konventsiooniga tagatud ja liikmesriikide ühistest põhiseaduslikest tavadest tulenevad põhiõigused liidu õiguse üldpõhimõtted.

(48) Kuna käesolevas direktiivis kehtestatakse miinimumnormid, peaks liikmesriikidel olema võimalik direktiivis sätestatud õigusi laiendada, et tagada kaitse kõrgem tase. Liikmesriikide pakutava kaitse tase ei tohiks kunagi langeda allapoole nõuetest, mis on sätestatud hartas või konventsioonis, nagu seda on tõlgendanud Euroopa Kohus ja Euroopa Inimõiguste Kohus.“

4 Direktiivi artiklis 1 „Reguleerimisese“ on sätestatud:

„Käesolevas direktiivis sätestatakse ühised miinimumnormid, mis käsitlevad

a) süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte kriminaalmenetluses,

b) õigust viibida kriminaalmenetluses kohtulikul arutelul.“

5 Direktiivi artiklis 8 „Õigus viibida kohtulikul arutelul“ on ette nähtud:

„1. Liikmesriigid tagavad, et kahtlustataval ja süüdistataval on õigus viibida kohtulikul arutelul.

2. Liikmesriigid võivad näha ette, et kohtulik arutelu, mille tulemusena otsustatakse kahtlustatava või süüdistatava süü või süütuse üle, võib toimuda ilma tema kohalviibimiseta, kui

a) kahtlustatavat või süüdistatavat teavitati õigel ajal kohtulikust arutelust ja mitteilmumise tagajärgedest või

b) kahtlustatavat või süüdistatavat, keda on kohtulikust arutelust teavitatud, esindab volitatud kaitsja, kelle on valinud kahtlustatav või süüdistatav või kelle on määranud riik.

3. Lõike 2 kohaselt tehtud otsuse saab kahtlustatava või süüdistatava suhtes täitmisele pöörata.

4. Kui liikmesriigid võimaldavad viia läbi kohtulikku arutelu kahtlustatava või süüdistatava puudumisel, kuid käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud tingimusi ei ole võimalik täita, kuna kahtlustatava või süüdistatava asukohta ei ole võimalik mõistlikele pingutustele vaatamata kindlaks teha, võivad liikmesriigid ette näha, et otsuse saab siiski teha ja täitmisele pöörata. Sellisel juhul tagavad liikmesriigid, et kahtlustatava või süüdistatava otsusest teavitamisel, eelkõige siis, kui nad tabatakse, teavitatakse neid ka võimalusest asjaomane otsus vaidlustada ja õigusest taotleda artikli 9 kohaselt uut kohtulikku arutelu või muud õiguskaitsevahendit.

[…]“.

6 Direktiivi artikkel 9 „Õigus taotleda uut kohtulikku arutelu“ on sõnastatud järgmiselt:

„Liikmesriigid tagavad, et kui kahtlustatav või süüdistatav ei viibinud teda puudutaval kohtulikul arutelul ja artikli 8 lõikes 2 sätestatud tingimused ei olnud täidetud, on asjaomasel isikul õigus uuele kohtulikule arutelule või muule õiguskaitsevahendile, mis võimaldab kohtuasja, sealhulgas uued tõendid, uuesti sisuliselt läbi vaadata, mis võib viia algse otsuse tühistamiseni. Sellega seoses tagavad liikmesriigid, et asjaomasel kahtlustataval ja süüdistataval on õigus kohal viibida ja kooskõlas riigisiseste menetlusnormidega tõhusalt osaleda ning kasutada kaitseõigust.“

Bulgaaria õigus

7 Kriminaalmenetluse seadustiku (Nakazatelno-protsesualen kodeks, *DV* nr 86, 28.10.2005) põhikohtuasjas kohaldatavas redaktsioonis (edaspidi „NPK“) on artikli 94 lõigetes 1 ja 3 sätestatud:

„1. Kaitsja osalemine kriminaalmenetluses on kohustuslik, kui […] asja arutatakse ilma süüdistatava kohalolekuta;

[…]

3. Kui kaitsja osalemine on kohustuslik, määrab pädev asutus kaitsjaks advokaadi.“

8 NPK artikli 219 lõike 3 punktis 3 on sätestatud:

„Süüdistuse esitamise määruses […] tuleb täpsustada […] teod, milles [asjaomast isikut] süüdistatakse, ja nende õiguslik kvalifikatsioon.“

9 NPK artikli 246 lõikes 1 on sätestatud:

„Prokurör koostab süüdistusakti, kui ta on veendunud, et […] kohtule süüdistusakti saatmiseks vajalikud tõendid on kogutud […]“

10 NPK artikli 247c lõikes 1 on sätestatud:

„Ettekandja-kohtuniku korraldusel toimetatakse süüdistatavale kätte süüdistusakti ärakiri. Süüdistusakti kättetoimetamisel teavitatakse süüdistatavat eelistungiks määratud kuupäevast […] ning sellest, et artiklis 269 ette nähtud tingimustel võib asja arutada ja selle lahendada ilma tema kohalolekuta.“

11 NPK artiklis 269 on ette nähtud:

„1. Süüdistatava kohalolek kohtulikul arutamisel on kohustuslik, kui teda süüdistatakse raskes kuriteos.

[…]

3. Kui see ei takista objektiivse tõe väljaselgitamist, võib asja arutada ilma süüdistatava kohalolekuta, kui:

1) isik ei asu aadressil, mille ta on esitanud, või ta on aadressi muutnud ilma pädevaid asutusi sellest teavitamata;

2) tema elukoht Bulgaarias ei ole teada ja seda ei ole põhjaliku otsingu tulemusena kindlaks tehtud;

[…]

4) isik asub väljaspool Bulgaaria territooriumi ja […] tema elukoht ei ole teada.“

12 NPK artikli 423 lõikes 1 on sätestatud:

„Tagaselja süüdimõistetud isik võib kuue kuu jooksul alates jõustunud süüdimõistvast kohtuotsusest teadasaamist […] taotleda kriminaal[menetluse] uuendamist, tuginedes asjaolule, et ta ei osalenud [selles menetluses]. Taotlus rahuldatakse, välja arvatud juhul, kui süüdimõistetu on pärast kohtueelse menetluse jooksul süüdistusest teatamist põgenenud, mistõttu ei olnud artikli 247c lõikes 1 ette nähtud menetlust võimalik läbi viia, või jätnud pärast nimetatud menetluse läbiviimist ilma mõjuva põhjuseta kohtuistungile ilmumata.“

Põhimenetlus ja eelotsuse küsimused

13 2016. aastal heideti IRile ette, et ta osales grupiga organiseeritud kuritegelikus ühenduses, mille eesmärk oli toime panna maksukuritegusid, mis on karistatavad vabadusekaotuslike karistustega.

14 19. aprillil 2016 toimetati IRile kätte neid süütegusid käsitlev süüdistuse esitamise määrus, mis oli koostatud NPK artikli 219 alusel.

15 Pärast kohtueelse menetluse raames selle süüdistuse esitamise määruse tegemist kasutas IR enda volitatud advokaadi teenuseid ja esitas aadressi, millel temaga ühendust võtta.

16 Kohtueelne menetlus lõpetati 8. juunil 2016 ja toimik edastati prokurörile.

17 Prokurör koostas 9. detsembril 2016 NPK artikli 246 alusel süüdistusakti ja saatis selle Spetsializiran nakazatelen sadile (kriminaalasjade erikohus, Bulgaaria) IRi kohtu alla andmiseks.

18 Vaatamata Spetsializiran nakazatelen sadi (kriminaalasjade erikohus) katsetele kutsuda IR isiklikult kohtusse, et ta ilmuks kohtuistungile, ei olnud IRi asukohta võimalik kindlaks teha ei tema enda antud aadressil ega mujal. Neil asjaoludel ei olnud võimalik teha NPK artikli 247c lõikes 1 ette nähtud toiminguid, sealhulgas toimetada IR-le kätte NPK artiklis 246 nimetatud süüdistusakti ärakirja.

19 IRi kaitseks määrati advokaat. Sel advokaadil ei õnnestunud siiski IRiga ühendust võtta ja ta loobus tema kaitsmisest. Ka muudel hiljem määratud advokaatidel ei õnnestunud IRiga ühendust võtta.

20 Kuivõrd selgus, et süüdistusakti koostamisel oli rikutud õigusnorme, tuvastati selle akti tühisus ja sellest tulenevalt menetlus lõpetati. Seejärel koostati NPK artikli 246 alusel uus süüdistusakt ja algatati uus menetlus. Sel korral otsiti taas IRi, sealhulgas tema pereliikmete, endiste tööandjate ja mobiiltelefonioperaatorite kaudu, kuid tema asukohta ei õnnestunud taas kord kindlaks teha.

21 Spetsializiran nakazatelen sad (kriminaalasjade erikohus) otsustas seejärel 27. oktoobri 2020. aasta otsusega menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas direktiivi [2016/343] artikli 8 lõike 2 punkti b koostoimes põhjendustega 36–39 […] tuleb tõlgendada nii, et viidatud säte hõlmab olukorda, kus süüdistatavat on tema vastu esitatud süüdistusest selle algsel kujul teavitatud, seejärel ei ole aga süüdistatava põgenemise tõttu tegelikult võimalik süüdistatavat kohtulikust arutamisest teavitada ning süüdistatavat esindab määratud advokaat, kellega süüdistataval ei ole mingit kontakti?

2. Kui eespool sõnastatud küsimusele vastatakse eitavalt:

Kas direktiivi [2016/343] […] artikliga 9 […] on kooskõlas riigisisene õigusnorm ([NPK artikkel] 423 […]), mille kohaselt ei ole süüdistatava osavõtuta tehtud kohtueelse uurimise toimingute ja süüdistatava osavõtuta tehtud süüdimõistva otsuse vastu ette nähtud õiguskaitset, kui süüdistatav on pärast algsest süüdistusest teadasaamist põgenenud, mistõttu ei saanud talle teada anda kohtuliku arutamise kuupäeva ega kohta ning selgitada kohtusse ilmumata jätmise tagajärgi?

3. Kui eespool sõnastatud küsimusele vastatakse eitavalt:

Kas direktiivi [2016/343] artiklil 9 koostoimes harta artikliga 47 on vahetu õigusmõju?“

22 Selle eelotsusetaotluse kohta tehti 19. mai 2022. aasta kohtuotsus Spetsializirana prokuratura (põgenenud süüdistatavat puudutav kohtulik arutelu) (C-569/20, EU:C:2022:401), mille resolutsioon on sõnastatud järgmiselt:

„[D]irektiivi [2016/343] artikleid 8 ja 9 tuleb tõlgendada nii, et süüdistatav isik, kelle asukohta ei ole pädevatel riigiasutustel vaatamata mõistlikele pingutustele õnnestunud kindlaks teha ja kellele nendel asutustel ei ole seetõttu õnnestunud kätte toimetada tema suhtes läbiviidava menetlusega seotud teavet, võidakse kohtu alla anda ja vastaval juhul tagaselja süüdi mõista, kuid tal peab põhimõtteliselt pärast selle süüdimõistva kohtuotsuse teatavakstegemist olema võimalik tugineda otseselt õigusele taotleda uut kohtulikku arutelu, mis on ette nähtud kõnealuses direktiivis, või kasutada samaväärset õiguskaitsevahendit, mis võimaldab asja uut läbivaatamist tema juuresolekul. Nimetatud isikule võib selle õiguse andmisest siiski keelduda, kui täpsetest ja objektiivsetest tõenditest nähtub, et ta on saanud piisavalt teavet selle kohta, et toimub teda puudutav kohtulik arutelu, ning on oma tahtliku tegevusega ja kavatsusega hoida õigusemõistmisest kõrvale takistanud ametiasutusi talle kohtuliku arutelu toimumist ametlikult teatavaks tegemast.“

23 Sofiyski gradski sad (Sofia linnakohus, Bulgaaria), kes pärast Spetsializiran nakazatelen sadi (kriminaalasjade erikohus) kaotamist jätkas IRi suhtes alustatud kriminaalmenetlust ja kes on seega eelotsusetaotluse esitanud kohus, tõdeb, et pärast 19. mai 2022. aasta kohtuotsuse Spetsializirana prokuratura (põgenenud süüdistatavat puudutav kohtulik arutelu) (C-569/20,

EU:C:2022:401) kuulutamist ei ole NPK artiklit 423 käsitlev Bulgaaria kohtupraktika muutunud. Eelkõige kohaldab Varhoven kasatsionen sad (Bulgaaria kõrgeim kassatsioonikohus), kes on ainsana pädev läbi vaatama uue kohtuliku arutamise taotlusi, NPK artiklit 423 endiselt nii, et iga isik, kes on põgenenud pärast NPK artiklis 219 ette nähtud süüdistuse esitamise määruse saamist, jääb tagaselja süüdimõistmise korral ilma õigusest uuele kohtulikule arutamisele.

24 Eelotsusetaotluse esitanud kohus järeldab sellest, et IRi tagaseljaotsusega süüdimõistmise korral jäetakse tema võimalik hilisem uue kohtuliku arutamise taotlus rahuldamata.

25 Selle kohtu arvates peaks IRil aga vastavalt harta artiklis 47 sätestatud ning direktiivi 2016/343 artikli 8 lõikes 4 ja artiklis 9 korratud põhiõigusele õiglasele kohtulikule arutamisele olema õigus uuele kohtulikule arutamisele.

26 Sellega seoses juhib eelotsusetaotluse esitanud kohus tähelepanu asjaolule, et IRile 19. aprillil 2016 isiklikult kätte toimetatud süüdistuse esitamise määrus oli koostatud kohtueelse menetluse etapis, mis eelneb toimiku prokurörile edastamisele. See esialgne süüdistusakt sisaldab vaid lühiülevaadet faktilistest ja õiguslikest asjaoludest, et teavitada kahtlustatavat sellest, et talle heidetakse ette konkreetse süüteo toimepanemist, ja anda talle võimalus esitada selle kohta selgitusi.

27 Eelotsusetaotluse esitanud kohus rõhutab, et ajal, mil asjaomane isik selle esialgse süüdistusakti kätte saab, ei ole kõik süüstavad ja süüst vabastavad tõendid veel teada. Samuti ei ole kohtueelse menetluse ajal teada ka see, kas prokurör otsustab koostada NPK artiklis 246 nimetatud süüdistusakti ja saata asja seega pädevasse kohtusse.

28 Järelikult saab asjaomane isik esimest korda aru, et toimub kohtulik arutamine, alles siis, kui ta on kätte saanud NPK artikli 246 alusel koostatud süüdistusakti. Alles siis teavitatakse teda ka võimalusest, et asi võidakse lahendada ilma tema kohalolekuta.

29 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul on nii NPK artikli 423 lõige 1 kui ka Varhoven kasatsionen sadi (Bulgaaria kõrgeim kassatsioonikohus) kohtupraktika, mis seda sätet käsitleb, vastuolus direktiivi 2016/343 artikli 8 lõikega 4 ja artikliga 9, kuna need jätavad isikud, kelle suhtes on tehtud tagaseljaotsus, ilma õigusest uuele kohtulikule arutamisele, samas kui selle direktiivi artikli 8 lõikes 2 ette nähtud tingimused ei ole täidetud.

30 Neil asjaoludel soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus enne IRi vajaduse korral tagaselja süüdimõistmist saada Euroopa Kohtult lisatäpsustusi uue kohtuliku arutamise õiguse isikulise kohaldamisala kohta. Kui nendest täpsustustest peaks tõepoolest tulenema, et NPK artikli 423 lõige 1 on liidu õigusega vastuolus, tuleks samuti kindlaks teha, kas eelotsusetaotluse esitanud kohus võib keelduda või isegi peab keelduma tegemast otsust IRi suhtes pooleliolevas tagaseljamenetluses, et vältida seda, et hiljem rikutaks tema õigust õiglasele kohtulikule arutamisele.

31 Sellega seoses märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et tal on usaldusväärne teave, millest tuleneb, et Varhoven kasatsionen sad (kõrgeim kassatsioonikohus) keelduks tunnustamast IRi õigust uuele kohtulikule arutamisele. See teave tuleneb asjaolust, et kõnealune kõrgeim kohus ei ole kohandanud oma kohtupraktikat pärast 19. mai 2022. aasta kohtuotsuse Spetsializirana prokuratura (põgenenud süüdistatavat puudutav kohtulik arutelu) (C-569/20, EU:C:2022:401) kuulutamist ja keeldub jätkuvalt direktiivi 2016/343 arvesse võtmast.

32 Neil asjaoludel otsustas Sofiyski gradski sad (Sofia linnakohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas direktiivi 2016/343 artikliga 9 koostoimes artikli 8 lõigetega 2 ja 4 on kooskõlas riigisisene õigusnorm – NPK artikli 423 lõike 1 teise lause esimene alternatiiv –, mis näeb ette, et tagaseljaotsusega süüdi mõistetud süüdistataval ei ole õigust uuele kohtulikule arutamisele tema osavõtul juhul, kui ta on asunud ennast varjama pärast seda, kui teda on kohtueelse kriminaalmenetluse jooksul süüdistuse üldisest sisust teavitatud, ning just nimelt enda varjamise tõttu ei saadud talle kätte toimetada süüdistusakti tervikuna ja teda teavitada süüdistusakti alusel alustatud kohtulikust arutamisest ega kohtusse ilmumata jätmise tagajärgedest, kusjuures tal ei ole õigust uuele kohtulikule arutamisele tema osavõtul, kui teda kaitseb määratud advokaat, ilma et oleks oluline, et tal ei ole selle advokaadiga mingit kontakti?

2. Kui esimesele küsimusele vastatakse eitavalt: kas direktiivi 2016/343 artiklist 8 ja harta artiklist 47 tuleneb eelotsusetaotluse esitanud kohtule kohustus või luba keelduda süüdistatava vastu esitatud süüdistuse sisulisest läbivaatamisest ja tema suhtes tagaseljaotsuse tegemisest, kui eelotsusetaotluse esitanud kohus on usaldusväärse teabe põhjal veendunud, et asjaomane riigi kõrgeim kohus, kes on ainsana pädev vaatama läbi tagaseljaotsusega süüdi mõistetud isiku esitatud taotlust korraldada tema kohalolekul uus kohtulik arutamine, jätab käesoleval juhul selle taotluse rahuldamata ja menetluse uuendamata, kuna ta ei kohalda direktiivi 2016/343 artiklit 9 koostoimes artikli 8 lõigetega 2 ja 4, vaid kohaldab selle asemel riigisisest õigust, mille tulemusel jääb tagaseljaotsusega süüdi mõistetud isik ilma Euroopa Liidu õigusega tagatud õigusest viibida kriminaalmenetluses kohtulikul arutamisel?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

33 Esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2016/343 artikleid 8 ja 9 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus riigisisesed õigusnormid, mille kohaselt ei ole isikul, kes põgeneb pärast tema suhtes kohtueelses kriminaalmenetluses koostatud esialgse süüdistusakti saamist, takistades sel moel ametiasutustel teda isiklikult teavitamast nii lõplikust süüdistusaktist kui ka kohtuliku arutamise toimumise ajast ja kohast, ning keda kaitseb sel kohtulikul arutamisel määratud advokaat, kellel puudub temaga kontakt, ning kes mõistetakse neil tingimustel tagaseljaotsusega süüdi, õigust uuele kohtulikule arutamisele siis, kui ta asukoht tehakse kindlaks ja ta vahistatakse karistuse täitmisele pööramise eesmärgil.

34 Tuleb meenutada, et direktiivi 2016/343 eesmärk on vastavalt selle artiklile 1 kehtestada ühised miinimumnormid kriminaalmenetluse teatavate aspektide kohta, mille hulgas on „[õigus] viibida […] kohtulikul arutelul“. Nagu direktiivi põhjenduses 33 sõnaselgelt kinnitatakse, on see õigus lahutamatu osa põhiõigusest õiglasele kohtulikule arutamisele (19. mai 2022. aasta kohtuotsus Spetsializirana prokuratura (põgenenud süüdistatavat puudutav kohtulik arutelu), C-569/20, EU:C:2022:401, punkt 25).

35 Liikmesriigid võivad siiski direktiivi 2016/343 artikli 8 kohaselt teatavatel tingimustel ette näha tagaselja kohtuliku arutamise, kusjuures juhul, kui selline kohtulik arutamine viiakse läbi, samas kui direktiivi artikli 8 lõikes 2 sätestatud tingimused ei ole täidetud, on asjaomasel isikul direktiivi

artikli 8 lõike 4 ja artikli 9 alusel – mis on vahetu õigusmõjuga – õigus „uuele kohtulikule arutelule või muule õiguskaitsevahendile, mis võimaldab kohtuasja […] uuesti sisuliselt läbi vaadata, mis võib viia algse otsuse tühistamiseni“ (edaspidi „õigus uuele kohtulikule arutamisele“) (vt selle kohta 19. mai 2022. aasta kohtuotsus Spetsializirana prokuratura (põgenenud süüdistatavat puudutav kohtulik arutelu), C-569/20, EU:C:2022:401, punktid 26–28).

36 Sellest tuleneb, et tagaselja süüdimõistetult võib võtta õiguse uuele kohtulikule arutamisele üksnes siis, kui on täidetud direktiivi 2016/343 artikli 8 lõikes 2 sätestatud tingimused (19. mai 2022. aasta kohtuotsus Spetsializirana prokuratura (põgenenud süüdistatavat puudutav kohtulik arutelu), C-569/20, EU:C:2022:401, punkt 31).

37 Seega, kui asjaomast isikut ei teavitatud õigel ajal kohtulikust arutamisest või kui teda teavitati küll kohtulikust arutamisest, kuid mitte sinna ilmumata jätmise tagajärgedest, ning teda ei esindanud ka selle kohtuliku arutamise tarvis volitatud advokaat, on sellel isikul alates tagaseljaotsusest teadasaamisest põhimõtteliselt õigus uuele kohtulikule arutamisele. Direktiiviga 2016/343 on seega vastuolus riigisisesed õigusnormid, mis välistavad selle õiguse ainuüksi põhjusel, et asjaomane isik on põgenenud ja ametiasutustel ei ole õnnestunud tema asukohta kindlaks teha (vt selle kohta 19. mai 2022. aasta kohtuotsus Spetsializirana prokuratura (põgenenud süüdistatavat puudutav kohtulik arutelu), C-569/20, EU:C:2022:401, punktid 41–47).

38 Nagu nähtub direktiivi põhjendusest 38, tuleb selleks, et teha kindlaks, kas asjaomast isikut teavitati kohtulikust arutamisest, pöörata erilist tähelepanu ühelt poolt sellele, kui kohusetundlikult on ametiasutused tegelenud asjaomase isiku teavitamisega sellest kohtulikust arutamisest, ja teiselt poolt sellele, kui kohusetundlikult on asjaomane isik toiminud, et saada kätte sellega seotud teave. Järelikult tuleb asuda seisukohale, et asjaomasel isikul ei ole õigust uuele kohtulikule arutamisele, kui täpsetest ja objektiivsetest tõenditest ilmneb, et asjaomane isik, keda oli ametlikult teavitatud sellest, et teda süüdistatakse kuriteo toimepanemises, ja kes teadis, et tema suhtes alustatakse kohtulikku arutamist, toimib tahtlikult viisil, mis võimaldab vältida kohtuliku arutamise aja ja koha kohta käiva teabe ametlikku vastuvõtmist. Selliste täpsete ja objektiivsete tõendite olemasolu võib tuvastada näiteks juhul, kui isik on esitanud kriminaalõiguse valdkonnas pädevatele riigiasutustele tahtlikult vale aadressi või kui ta ei asu enam aadressil, mille ta on esitanud (19. mai 2022. aasta kohtuotsus Spetsializirana prokuratura (põgenenud süüdistatavat puudutav kohtulik arutelu), C-569/20, EU:C:2022:401, punktid 48–50).

39 Kui käesoleval juhul peaks ilmnema, et NPK artikli 246 alusel koostatud lõplik süüdistusakt ning dokument, kus on märgitud plaanitud kohtuliku arutamise toimumise aeg ja koht, saadeti aadressile, mille IR oli uurimisasutusele esitanud pärast NPK artiklis 219 nimetatud esialgse süüdistusakti kättesaamist, ja toimetati seal ka tegelikult kätte, võivad need asjaolud juhul, kui lõpliku süüdistusakti sisu vastab etteheidetavate tegude ja nende õigusliku kvalifikatsiooni osas esialgse süüdistusakti sisule, kujutada endast täpseid ja objektiivseid tõendeid, mis võimaldavad asuda seisukohale, et IR, keda oli teavitatud tema vastu esitatud süüdistusest ja kellel oli seega piisavalt teavet teadmaks, et tema suhtes alustatakse kohtulikku arutamist, takistas õigusemõistmise eest kõrvalehoidmise kavatsusega ametiasutustele esitatud aadressilt lahkudes neil asutustel teda ametlikult selle kohtuliku arutamise toimumisest teavitada (vt selle kohta 19. mai 2022. aasta kohtuotsus Spetsializirana prokuratura (põgenenud süüdistatavat puudutav kohtulik arutelu), C-569/20, EU:C:2022:401, punkt 58).

40 Seda järeldust ei lükka ümber asjaolu, et kohtueelse kriminaalmenetluse etapis ei ole veel kindel, et esialgsele süüdistusaktile, millega asjaomane isik on tutvunud, järgneb lõplik süüdistusakt ja seega kohtulik arutamine. Ühelt poolt tuleneb nimelt direktiivi 2016/343 artiklite 8 ja 9 sõnastusest

endast, et nende artiklitega kehtestatud ühised miinimumnormid on kohaldatavad nii „kahtlustatavate“ kui ka „süüdistatavate“ suhtes. Seega kuuluvad isikud, keda kahtlustatakse süüteo toimepanemises, nende reeglite kohaldamisalasse, isegi kui neile ei ole veel ametlikult süüdistust esitatud.

41 Teiselt poolt, arvestades Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikat, mida tuleb direktiivi 2016/343 põhjenduste 47 ja 48 kohaselt selle direktiivi tõlgendamisel arvesse võtta, piisab järeldamaks, et asjaomane isik hoidis põgenedes tahtlikult õigusemõistmisest kõrvale olukorras, kus tal oli teave, mis võimaldas tal teada, et tema suhtes alustatakse kohtulikku arutamist, sellest, kui juhtumi asjaoludest nähtub, et asjaomane isik põgenes pärast seda, kui ta oli aru saanud, et tema asi jõuab väga tõenäoliselt kohtusse (EIK 26. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus Lena Atanasova *vs*. Bulgaaria, CE:ECHR:2017:0126JUD 005200907, punkt 48).

42 Järelikult on liikmesriikidel juhul, kui pädevad asutused on saatnud õigel ajal ametliku dokumendi, milles on märgitud kohtuliku arutamise toimumise aeg ja koht, aadressile, mille asjaomane isik on neile asutustele asja kohtueelse menetluse ajal esitanud, ja kui on tõendatud, et see dokument on sellel aadressil tegelikult kätte toimetatud, lubatud sellistel asjaoludel asuda seisukohale, et seda isikut, kes on põgenenud, on vastavalt direktiivi 2016/343 artikli 8 lõikele 2 teavitatud sellest ajast ja kohast. Nii võib see siiski olla vaid tingimusel, et need asutused on teinud mõistlikke pingutusi, et isiku asukohta kindlaks teha ja teda isiklikult kohtusse kutsuda või muul viisil ametlikult teavitada kohtuliku arutamise toimumise ajast ja kohast, nagu on märgitud direktiivi põhjenduses 36. Sellisel juhul loetakse, et asjaomast isikut on kohtulikust arutamisest teavitatud ning ta on vabatahtlikult ja ühemõtteliselt loobunud kasutamast oma õigust kohtulikul arutamisel viibida (vt selle kohta 19. mai 2022. aasta kohtuotsus Spetsializirana prokuratura (põgenenud süüdistatavat puudutav kohtulik arutelu), C-569/20, EU:C:2022:401, punkt 48).

43 Lisaks on oluline täpsustada, et isegi kui isikut loetakse niimoodi tema suhtes toimuvast kohtulikust arutamisest teavitatuks ning ta on vabatahtlikult ja ühemõtteliselt loobunud kasutamast oma õigust kohtulikul arutamisel viibida, on selleks, et direktiivi 2016/343 artikli 8 lõikes 2 ette nähtud tingimused oleksid kõik täidetud, veel vaja, et asjaomast isikut oleks vastavalt artikli 8 lõike 2 punktile a õigel ajal teavitatud mitteilmumise tagajärgedest või et vastavalt artikli 8 lõike 2 punktile b esindaks teda volitatud advokaat.

44 Käesoleval juhul – kui eelotsusetaotluse esitanud kohtu kontrolli tulemusel ei ilmne vastupidist – jäävad NPK artikli 423 lõike 1 tagajärjel õigusest uuele kohtulikule arutamisele ilma isikud, kes on põgenenud pärast NPK artikli 219 alusel koostatud esialgse süüdistusakti saamist, ilma et artikli 423 lõige 1 nõuaks ühelt poolt, et kõiki asjasse puutuvaid asjaolusid ja eelkõige käesoleva kohtuotsuse punktides 39 ja 42 nimetatud asjaolusid arvestades kontrollitaks, kas võib asuda seisukohale, et pädevad asutused teavitasid asjaomast isikut tema suhtes toimuvast kohtulikust arutamisest, ja teiselt poolt, et kontrollitaks, kas need asutused teavitasid asjaomast isikut mitteilmumise tagajärgedest või kas teda esindas sellel kohtulikul arutamisel volitatud advokaat.

45 Liikmesriigi kohtute ülesanne on kontrollida, kas NPK artikli 423 lõiget 1 saab siiski tõlgendada nii, et selles ette nähtud uue kohtuliku arutamise õiguse välistamist on võimalik piirata üksnes juhtudega, mil kõik direktiivi 2016/343 artikli 8 lõikes 2 ette nähtud tingimused on täidetud. Kui Bulgaaria õigusnorme ei saa tõlgendada kooskõlas liidu õiguse nõuetega ja kuivõrd selle direktiivi artikli 8 lõikel 4 ja artiklil 9 on vahetu õigusmõju, nagu on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 35, peavad need kohtud jätma kohaldamata mis tahes riigisisese õigusakti sätte, mis on vastuolus nende liidu õigusnormidega, ilma et neil oleks vaja taotleda või ära oodata niisuguse

riigisisese sätte eelnevat tühistamist, mis on liidu õigusnormidega vastuolus (vt analoogia alusel 21. oktoobri 2021. aasta kohtuotsus ZX (süüdistusakti puuduste kõrvaldamine), C-282/20, EU:C:2021:874, punktid 40 ja 41 ning seal viidatud kohtupraktika).

46 Sellisel juhul võib eelotsusetaotluse esitanud kohus – nagu nähtub kohtuasjas C-400/23: VB II täna kuulutatud kohtuotsuse punktidest 82–85 – olla sunnitud ise analüüsima, kas direktiivi 2016/343 artikli 8 lõikes 2 ette nähtud tingimused on konkreetsel juhul täidetud või mitte.

47 Mis puudutab sellega seoses küsimust, kas võib asuda seisukohale, et IRi on tema suhtes kohtuliku arutamise toimumisest teavitatud ning ta on vabatahtlikult ja ühemõtteliselt loobunud kasutamast oma õigust kohtulikul arutamisel viibida, siis peab eelotsusetaotluse esitanud kohus tuginema 19. mai 2022. aasta kohtuotsuse Spetsializirana prokuratura (põgenenud süüdistatavat puudutav kohtulik arutelu) (C-569/20, EU:C:2022:401) punktis 58 esitatud juhtnööridele, mida on meenutatud ja täpsustatud käesoleva kohtuotsuse punktides 39 ja 42.

48 Ülejäänud osas nähtub eelotsusetaotluses esitatud teabest, et IRi esindab tagaseljamenetluses määratud advokaat, kellel ei ole temaga mingit kontakti. Neil asjaoludel, nagu on märgitud 19. mai 2022. aasta kohtuotsuse Spetsializirana prokuratura (põgenenud süüdistatavat puudutav kohtulik arutelu) (C-569/20, EU:C:2022:401) punktis 56, näib – kui eelotsusetaotluse esitanud kohtu kontrolli tulemusel ei ilmne vastupidist –, et IRi ei esinda „volitatud kaitsja“ direktiivi 2016/343 artikli 8 lõike 2 punkti b tähenduses. Seega tuleb küsimust, kas selle direktiivi artikli 8 lõikes 2 ette nähtud tingimused on täidetud, käesoleval juhul analüüsida artikli 8 lõike 2 punkti a alusel.

49 Viimati nimetatud sätte kohaselt peab eelotsusetaotluse esitanud kohus analüüsima, kas IRi teavitati õigel ajal mitteilmumise tagajärgedest.

50 Sellega seoses näib – kui eelotsusetaotluse esitanud kohtu kontrolli tulemusel ei ilmne vastupidist –, et kuigi NPK artikli 247c lõikest 1 tuleneb, et NPK artiklis 246 nimetatud süüdistusakti kättetoimetamise eesmärk on eelkõige teatada süüdistatavale, et asi võidakse lahendada ilma tema kohalolekuta, eelkõige kui ta ei asu aadressil, mille ta on esitanud, või kui ta on aadressi muutnud ilma pädevaid asutusi sellest teavitamata, ei ole sellist kohustust ette nähtud NPK artiklis 219 nimetatud esialgse süüdistusakti puhul.

51 Kui peaks tuvastatama, et IRi ei teavitatud sellest, et kui ta hoiab uurimisasutuste eest kõrvale või kui ta esitab neile asutustele vale aadressi NPK artiklis 246 nimetatud süüdistusakti võimalikuks kättetoimetamiseks, võib kohtulik arutamine toimuda tema kohalolekuta, siis peab eelotsusetaotluse esitanud kohus järeldama, et direktiivi 2016/343 artikli 8 lõikes 2 ette nähtud tingimused ei ole käesoleval juhul täidetud.

52 Kõike eeltoodut arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et direktiivi 2016/343 artikleid 8 ja 9 tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus riigisisesed õigusnormid, mille kohaselt ei ole isikul, kes põgeneb pärast tema suhtes kohtueelses kriminaalmenetluses koostatud esialgse süüdistusakti saamist, takistades sel moel pädevatel asutustel teda isiklikult teavitamast nii lõplikust süüdistusaktist kui ka kohtuliku arutamise toimumise ajast ja kohast, ning kes mõistetakse neil tingimustel tagaseljaotsusega süüdi, õigust uuele kohtulikule arutamisele siis, kui ta asukoht tehakse kindlaks ja ta vahistatakse karistuse täitmisele pööramise eesmärgil; seda tingimusel, et kõnealused õigusnormid piiravad seda uue kohtuliku arutamise õiguse välistamist üksnes isikutega, kelle puhul saab ühelt poolt kõigi asjakohaste asjaoludega arvestades asuda

seisukohale, et neid on kohtuliku arutamise toimumisest teavitatud, ning keda teiselt poolt esindas tagaseljamenetluses nende volitatud advokaat, või – juhul, kui selline advokaat neid ei esindanud – keda teavitati õigel ajal sellest, et kui nad hoiavad õigusemõistmisest kõrvale, võib kohtulik arutamine toimuda nende kohalolekuta.

Teine küsimus

53 Teise küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas arvestades Varhoven kasatsionen sadi (kõrgeim kassatsioonikohus) keeldumist võtta arvesse direktiivi 2016/343, tuleb selle direktiivi artiklit 8 ja harta artiklit 47 tõlgendada nii, et kriminaalkohus võib jätta või isegi peab jätma süüdistatava vastu esitatud süüdistuse sisuliselt läbi vaatamata ja tema suhtes tagaseljaotsuse tegemata, et vältida olukorda, kus selle isiku esitatud uue kohtuliku arutamise taotluse jätab hiljem ekslikult rahuldamata asjaomane kõrgeim kassatsioonikohus, kes on ainsana pädev vaatama läbi uue kohtuliku arutamise taotlusi sellistel juhtudel, nagu on kõne all põhikohtuasjas.

54 Nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktis 45 viidatud kohtupraktikast, on liikmesriigi kohtud juhul, kui riigisiseseid õigusnorme ei ole võimalik tõlgendada kooskõlas direktiivi 2016/343 artikli 8 lõikega 4 ja artikliga 9, kohustatud jätma kohaldamata mis tahes riigisisese õigusakti sätte, mis on vastuolus nende liidu õigusnormidega, ilma et neil oleks vaja taotleda või ära oodata niisuguse riigisisese sätte eelnevat tühistamist.

55 Sellisel juhul peavad liikmesriigi kohtud, sealhulgas asjaomane kõrgeim kassatsioonikohus, tuginema seega uue kohtuliku arutamise taotluse esitamise korral direktiivi 2016/343 artikli 8 lõikes 4 ja artiklis 9 sätestatud ühistele miinimumnormidele, millel on – nagu on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 35 – vahetu õigusmõju.

56 Kuivõrd eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib eelotsusetaotluses, et Varhoven kasatsionen sadi (kõrgeim kassatsioonikohus) kohtupraktikast tuleneb kindlalt, et viimane keeldub direktiivi 2016/343 arvesse võtmast, siis tuleb märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohus tugineb teises eelotsuse küsimuses sellele tõdemusele antud kesksest kohast tulenevalt eeldusele, mis on muuseas esitatud ka eelotsusetaotluses ja mille kohaselt nähtub 19. mai 2022. aasta kohtuotsusest Spetsializirana prokuratura (põgenenud süüdistatavat puudutav kohtulik arutelu) (C-569/20, EU:C:2022:401), et NPK artikli 423 lõige 1 on direktiiviga 2016/343 vastuolus.

57 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu arutluskäigu kohaselt tõendab Varhoven kasatsionen sadi (kõrgeim kassatsioonikohus) keeldumist võtta seda direktiivi arvesse asjaolu, et viimane ei ole pärast kõnealuse Euroopa Kohtu otsuse kuulutamist oma praktikat muutnud ja kohaldab endiselt NPK artikli 423 lõiget 1, kaldumata selle sätte sõnastusest kõrvale direktiivis sätestatud ühiste miinimumnormide alusel.

58 Ent Euroopa Kohus ei võtnud 19. mai 2022. aasta kohtuotsuses Spetsializirana prokuratura (põgenenud süüdistatavat puudutav kohtulik arutelu) (C-569/20, EU:C:2022:401) seisukohta küsimuses, kas direktiivi 2016/343 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus selline riigisisene õigusnorm nagu NPK artikli 423 lõige 1, mille tagajärjel jäävad isikud, kes põgenesid pärast esialgse süüdistusakti saamist, ilma õigusest uuele kohtulikule arutamisele. Alles käesolevas kohtuotsuses, mis sisaldab täiendavaid tõlgendusjuhiseid võrreldes nendega, mis anti 19. mai 2022. aasta kohtuotsuses Spetsializirana prokuratura (põgenenud süüdistatavat puudutav kohtulik

arutelu) (C-569/20, EU:C:2022:401), annab Euroopa Kohus lisasuuniseid, mille eesmärk on aidata Bulgaaria kohtutel kindlaks teha, kas NPKs ette nähtud menetluskorra erinormid on selle direktiiviga kooskõlas.

59 Neil asjaoludel ei anna asjaolu, et Varhoven kasatsionen sad (kõrgeim kassatsioonikohus) jätkab tänase päeva seisuga NPK artikli 423 lõike 1 kohaldamist, ilma et ta kalduks direktiivis 2016/343 sätestatud ühiste miinimumnormide esimuse huvides kõrvale NPK selle sätte sõnastusest, tingimata tunnistust sellest, et ta keeldub seda direktiivi arvesse võtmast, vaid see võib kajastada selle kõrgeima kohtu veendumust – mis tuleb käesolevas Euroopa Kohtu otsuses antud suuniseid arvestades uuesti läbi vaadata –, et NPK selle sättega rakendatakse seda direktiivi õigesti.

60 Seega on ekslik eelotsusetaotluse esitanud kohtu poolt 19. mai 2022. aasta kohtuotsusele Spetsializirana prokuratura (põgenenud süüdistatavat puudutav kohtulik arutelu) (C-569/20, EU:C:2022:401) antud tõlgendus, millel põhineb tema tõdemus, et Varhoven kasatsionen sad (kõrgeim kassatsioonikohus) keeldub direktiivi 2016/343 arvesse võtmast. Kuna eelotsusetaotluse esitanud kohtu selline tõdemus põhineb ekslikul eeldusel, on teine eelotsuse küsimus järelikult hüpoteetiline ja seetõttu vastuvõetamatu (vt analoogia alusel eelkõige 24. juuli 2023. aasta kohtuotsus Lin, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, punkt 69).

Kohtukulud

61 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/343, millega tugevdatakse süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida kriminaalmenetluses kohtulikul arutelul, artikleid 8 ja 9

tuleb tõlgendada nii, et

nendega ei ole vastuolus riigisisesed õigusnormid, mille kohaselt ei ole isikul, kes põgeneb pärast tema suhtes kohtueelses kriminaalmenetluses koostatud esialgse süüdistusakti saamist, takistades sel moel pädevatel asutustel teda isiklikult teavitamast nii lõplikust süüdistusaktist kui ka kohtuliku arutamise toimumise ajast ja kohast, ning kes mõistetakse neil tingimustel tagaseljaotsusega süüdi, õigust uuele kohtulikule arutamisele siis, kui ta asukoht tehakse kindlaks ja ta vahistatakse karistuse täitmisele pööramise eesmärgil; seda tingimusel, et kõnealused õigusnormid piiravad seda uue kohtuliku arutamise õiguse välistamist üksnes isikutega, kelle puhul saab ühelt poolt kõigi asjakohaste asjaoludega arvestades asuda seisukohale, et neid on kohtuliku arutamise toimumisest teavitatud, ning keda teiselt poolt esindas tagaseljamenetluses nende volitatud advokaat, või – juhul, kui selline advokaat neid ei esindanud – keda teavitati õigel ajal sellest, et kui nad hoiavad õigusemõistmisest kõrvale, võib kohtulik arutamine toimuda nende kohalolekuta.

Allkirjad